

FN FAKTA.

Foto: FN/Skinder Pehebe

SVERIGES STÖD TILL FN

Sveriges utrikesminister Margot Wallström träffar FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon i FN-högkvarteret i New York i oktober 2015.

Sverige tung aktör i FN-biståndet

Sverige ger ekonomiskt stöd till FN i flera former och är även på det politiska planet starkt engagerat i FN-samarbetet. När det gäller bidrag till FN:s olika organ, program och fonder är Sverige en av de allra viktigaste aktörerna. Det innebär att svenska skattebetalare är med och finansierar livsviktigt utvecklings- och katastrofarbete på många platser i världen.

I Sverige är stödet för FN sedan länge starkt, både på det politiska planet och bland befolkningen som helhet. Alla svenska regeringar har varit aktivt engagerade i FN-frågor och det har setts som ett svenskt intresse att FN och det globala samarbetet ska vara starkt.

Det stora svenska engagemanget visar sig bl a i ett troget och konsekvent ekonomiskt stöd från Sverige till FN. Enligt världsorganisationens regelverk ska medlemsländerna betala bidrag till dess reguljära budget enligt en skala som generalförsamlingen fastställt och som innebär att varje land betalar efter förmåga. Sverige betalar omkring en procent av budgeten, vilket 2016 motsvarade närmare 210 miljoner kronor. Den reguljära budgeten ska täcka

kostnaderna för FN-kontoren i New York, Genève, Nairobi och Wien, de fem regionala ekonomiska kommissionerna, politiska missioner samt FN:s regionala informationscentra. Finansieringen av katastrofhjälp och underorganens verksamhet ligger utanför budgeten.

FN:s fredsfrämjande arbete, i form av fredsbevarande operationer, finansieras enligt samma princip. De fem ständiga medlemmarna i säkerhetsrådet (Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA) har ett särskilt ansvar och ska stå för merparten av kostnaderna. Sverige betalar även här ca en procent vilket 2016 motsvarade omkring 500 miljoner kronor.

När det gäller utveckling och fattigdomsbekämpning leder FN en global process

som handlar om att sätta agendan och formulera de vägledande normerna, samtidigt som FN-systemet, med sina olika organ, program och fonder, finns på plats i de flesta fattiga länder och spelar en viktig roll för utvecklingsarbetet i respektive land. Den historiska överenskommelsen Agenda 2030, som innehåller 17 mål för hållbar utveckling (*Sustainable Development Goals, SDG:s*) som alla världens länder ska jobba med till 2030, förhandlades fram genom FN och sjösattes i januari 2016. Sverige har signalerat att man vill gå i täten när det gäller att ta tag i den nya utvecklingsagendan. En delegation bestående av sju representanter för olika delar av det svenska samhället arbetade i september 2016 med att ta fram en

Svenska skattebetalare bidrar till ovärderligt utvecklingsarbete på många platser i världen tack vare Sveriges bistånd. Merparten av det svenska biståndet går till FN-organ och andra internationella organisationer – främst olika utvecklingsbanker och globala fonder. Utvecklingsprogrammet UNDP, barnfonden UNICEF, flyktingorganet UNHCR, befolkningsfonden UNFPA och livsmedelsprogrammet WFP hör till de FN-organisationer som får mycket stora bidrag från Sverige.

UNDP

I Benin är 70 procent av befolkningen i åldern 15-29 år arbetslös och varje år kommer över 100 000 nya jobbsökande in på arbetsmarknaden. Mot den bakgrunden har FN:s utvecklingsprogram UNDP i samarbete med regeringen startat nio entreprenörsskolor där unga människor får utbildning och hjälp så de kan starta egna företag. Amos Adebaye har gått en sex månader lång utbildning och har fått hjälp med finansiering så han kunnat starta ett litet företag som tillverkar tvål. Råvaran kommer från Moringaträdet som är känt för sina hälsobringande egenskaper vilket gör att tvålarna är eftertraktade på den lokala marknaden. Affärerna går bra och Amos hoppas snart kunna utöka verksamheten.

Foto: UNDP Benin

UNFPA

I nordvästra Bangladesh finns flera fattiga minoritetsfolk. Många gravida kvinnor får inte kvalificerad hjälp, med hög dödlighet som följd hos både mammor och nyfödda. Men i byn Chanti Hazradanga börjar situationen förbättras tack vare barnmorskan Sabina Yeasmin som utbildats genom FN:s befolkningsfond UNFPA och öppnat en liten klinik.

Salina Kisku har fött sitt andra barn, Badhan, på kliniken och är mycket nöjd med sitt beslut. Badhan är nu tre månader gammal.

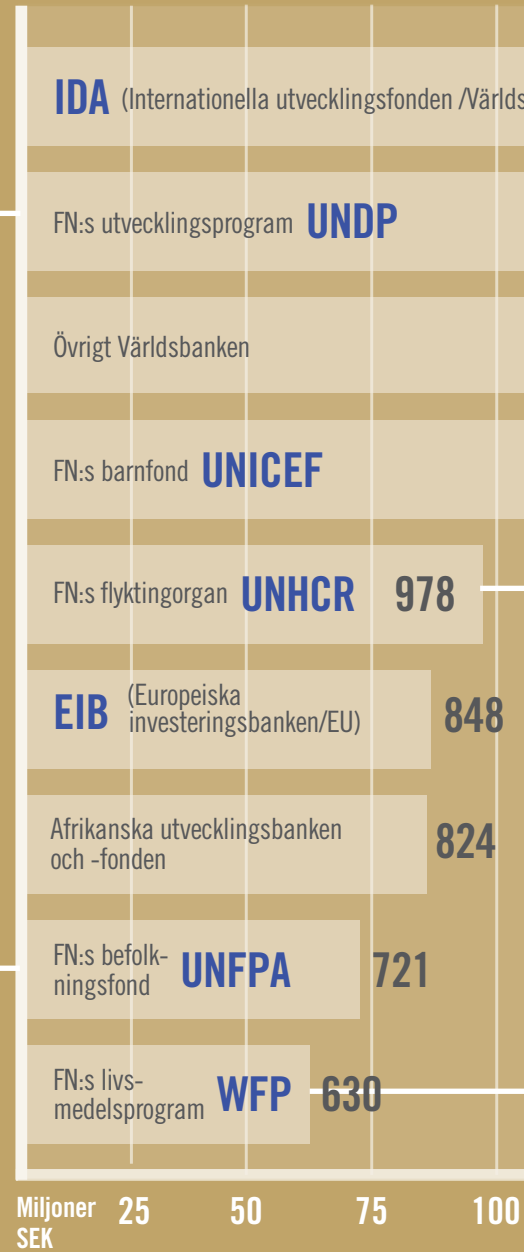
– Jag födde mitt första barn hemma där vi inte hade något förlossningsbord, inga mediciner och ingen möjlighet att få hjälp om något skulle hända. Jag hörde att Sabina var mycket duktig så jag bestämde mig för att föda på kliniken när jag skulle föda mitt andra barn, berättar hon.

Foto: UNFPA/Michela Aveland/Rum

SVERIGES STÖRSTA BIDRAG* TILL OCH ANDRA INTERNATIONELLA OR

*Det totala bidraget 2014 från regeringskansliet och Sida.

handlingsplan för Sveriges genomförande av de 17 målen.

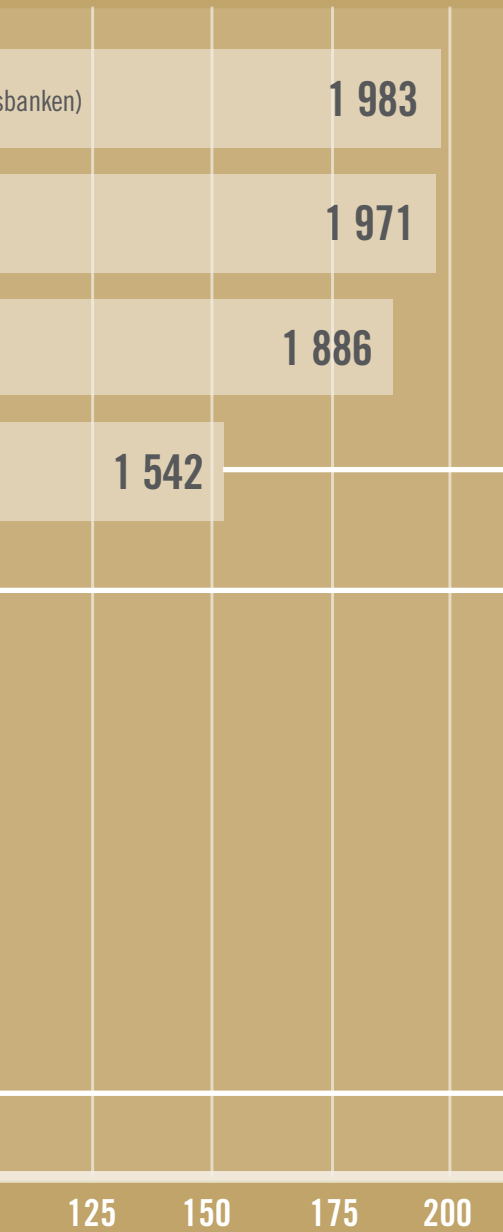
Ser man till utvecklingsarbetet på nationell nivå har FN en viktig roll både som samarbetspartner till respektive regering och som genomförare av konkreta utvecklingsprojekt på plats. Eftersom de olika FN-organisationerna inte får del av FN:s reguljära budget, utan är beroende av

bidrag från regeringar för att kunna bedriva sin verksamhet, är biståndsmedel avgörande i sammanhanget. I förhållande till sin storlek spelar Sverige en mycket betydande roll när det gäller sådant sk multilateralt utvecklingssamarbete (bistånd genom internationella organisationer). Ca hälften av det svenska biståndet kanaliseras via FN, Världsbanken och andra internatio-

nella organisationer. Sverige lämnar tillsammans med USA, Storbritannien och Norge de största ekonomiska bidragen till FN-organisationerna i absoluta tal.

Det finns en rad fördelar med att kanalisera bistånd via internationella organisationer. Det minskar den administrativa bördan hos både givar- och mottagarländer, organisationernas stora kapacitet ger dem

FN-ORGANISATIONER (MILJONER KR)

UNICEF

Den stora jordbävningen i Nepal i april 2015 förstörde mer än 130 000 hem och många människor trängdes ihop i flyktingläger där farliga sjukdomar som kolera, mässling och diarré lätt kan spridas. 40 procent av barnen i landet är redan så undernärda att de inte växer och utvecklas som de ska och är därför särskilt sårbara.

Mot den bakgrunden lanserade FN:s barnfond UNICEF en vaccinationskampanj i maj 2015 för att skydda över en halv miljon barn mot mässling, som är mycket smittsamt. Till att börja med vaccinerades barn under fem år i Katmandu-dalen. På bilden får Neisha Shakya, 4 år, mässlingsvaccin på hälsostationen i Katmandu.

Foto: UNHCR/Helene Caux

UNHCR

2,7 miljoner människor från Nigeria, Niger, Tchad och Kamerun är på flykt undan terrorgruppen Boko Haram. Bröderna Bala, till vänster, och Mahamadou, till vänster, har tvingats fly med sina familjer från sin hemby i nordöstra Nigeria efter en brutal attack av terrorgruppen. De bär båda på trauman efter att ha bevittnat omfattande våld och död.

Mahamadou berättar att han överlevde genom att i flera timmar gömma sig under andras döda kroppar.

Efter att ha bott en tid i ett flyktingläger strax innanför gränsen till Niger har familjerna nu fått hjälp av FN:s flyktingorgan UNHCR att flytta till ett säkrare område, längre inåt landet.

– Vi känner oss tryggare här. Vi har tak över huvudet och tillgång till sjukvård och mat. Barnen har just fått börja skolan, berättar Bala.

Foto: UNICEF/Panday

WFP

En förödande torka har drabbat stora delar av södra Afrika och miljontals människor saknar mat då skörden har uteblivit under lång tid. FN:s livsmedelsprogram WFP arbetade under sommaren 2016 med att utöka sina katastrofinsatser i regionen. Trebarnsmamman Xolile Nkabinde var en av många kvinnor i Sithobela, Swaziland, som nåddes av matbistånd den 29 juni.

– Det är mycket svårt i år, de flesta människor här har inte tillräckligt med mat. Vi planterade kassava och durra två gånger 2015 men det kom inget regn så det blev ingen skörd, säger hon.

– Maten vi fått från WFP kommer att göra stor skillnad. Jag ska se till att den räcker en hel månad.

Foto: WFP/David Orr

goda förutsättningar att bedriva breda och långsiktiga utvecklingsprogram och deras globala närvaro gör att viktiga lärdomar lättare sprids över världen. För Sverige, som givarland, är det sk multi-biståndet ett effektivt verktyg för att skaffa sig inflytande över det globala utvecklingsarbetet eftersom det ger tyngd åt Sveriges röst i organisationernas styrelser. Genom

de internationella organisationerna kan svenskt bistånd dessutom nå utsatta människor i långt fler än de 13 länder som idag får bistånd bilateralt (från land till land) av Sverige.

Typiskt för Sveriges stöd till FN-organisationerna är att en stor del av pengarna ges i form av kärnstöd, d v s icke öronmärkt stöd som går till deras reguljära budgetar.

Detta är särskilt värdefullt då FN-organisationerna kan använda pengarna där de behövs som mest. Det ökar också deras möjlighet att planera sin verksamhet långsiktigt och samtidigt agera snabbt i uppkommande kriser. I praktiken innebär kärnstödet att nödställda människor inte behöver vänta på att givarländer ska göra en analys, fatta beslut och administrera

pengarna innan en hjälpinsats kan sätta igång. Av bl a detta skäl är Sverige den största givaren av kärnstöd till FN:s flykt-organen UNHCR. Sverige är även den största givaren av kärnstöd till FN:s befolkningsfond UNFPA som bedriver livsviktigt utvecklingsarbete när det gäller bl a barnnäktenskap, könsstämpning, preventivmedel och mödrahälsovård, insatser som ligger väl i linje med Sveriges feministiska utrikespolitik och uttalade prioritering av flickors och kvinnors rättigheter.

Den svenska biståndsmyndigheten Sida har hand om det bistånd som går direkt till andra länder ("bilateralt") samt örönmärkta pengar som går till specifika FN-projekt eller länder som FN-organen jobbar i. Sida har även hand om delar av det humanitära biståndet som går till FN-ledda insatser i krig och katastrofer.

Kärnstödet till internationella organisationer, däremot, hanteras av Utrikesdepartementet. I april 2016 organiserades UD om och en ny FN-enhet bildades. FN-enheten har hand om styrningen och

utvärderingen av Sveriges kärnstöd till FN-organisationerna och det är personal från denna enhet som sitter i de olika FN-organens styrelser. Enheten ansvarar också för samordning och utveckling av den övergripande svenska FN-politiken och har bl a hand om arbetet i generalförsamlingen, säkerhetsrådet och Ecosoc (FN:s ekonomiska och sociala råd) och om frågor som rör FN-reformer. Under 2017-18, då Sverige tar plats i FN:s säkerhetsråd, kommer FN-enheten att sköta det löpande arbetet kring detta uppdrag.

Sveriges stöd till FN:s fredsinsatser

FN:s säkerhetsråd beslutar om när en fredsinsats (fredsbevarande operation) ska genomföras och vilket mandat den ska ha. Antalet utsända under FN-flagg har ökat kraftigt under senare år och sommaren 2016 var över 100 000 soldater, poliser och militärobbservatörer utplacerade i 16 olika insatser. Tidigare har Sverige nästan alltid haft över 500

soldater utplacerade i olika FN-insatser men vid 1990-talets mitt skedde en omsvängning i Sveriges politik och antalet svenska soldater och poliser som skickades till FN-insatser minskade drastiskt till förmån för EU- eller Nato-ledda insatser. Under åren 2000-2010 bidrog Sverige i genomsnitt med ca 100 soldater till FN-ledda insatser och från 2011 och framåt var antalet

svenska FN-soldater lägre än 30 personer per månad, ända till december 2014. Då skickades ett svenskt truppbidrag till Minusma, FN-styrkan i Mali, där alltså ca 260 svenskar är placerade.

Svenska FN-förbundet har länge krävt att Sverige bör skicka fler svenskar till FN-ledda militära insatser. Läs mer på www.fn.se (Fred)

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Som skattebetalare i Sverige är du med och stödjer ovärderligt arbete som FN bedriver runt om i världen, både när det gäller långsiktig utveckling och insatser i samband med konflikter och katastrofer. Vill du göra ännu mer för att bidra till en bättre värld? Här är några förslag:

Bli månadsgivare!

Bli månadsgivare till något av FN-förbundets projekt: Flicka, Skolmat eller Minor! Dina pengar blir ett värdefullt bidrag till arbetet för att främja flickors rättigheter, ge barn utbildning eller röja minfält. Att bidra kontinuerligt, som månadsgivare, är särskilt värdefullt då det bidrar till stabilitet och långsiktighet i insatserna. Du kan också välja att stödja de krigsdrabbade i Syrien. Se fn.se!

Värva en medlem!

Svenska FN-förbundet är rörelsen för en bättre värld och för ett bättre och starkare FN. Ju fler vi är, desto mer kan vi göra! Genom att värva en kollega, kompis eller familjemedlem är du med och skapar en ännu större FN-rörelse i Sverige. Att bli medlem är enkelt och billigt. Besök fn.se, ring 08 - 462 25 40 eller SMS:a medlem till 72 909. Tillsammans gör vi skillnad!

Engagera dig lokalt!

På över 100 orter i Sverige finns lokala FN-föreningar som kontinuerligt arbetar för att informera om globala frågor och engagera lokalsamhället för en bättre värld. I föreningen kan du träffa andra engagerade medlemmar, delta i olika aktiviteter och vara med och utforma verksamheten. Vi behöver fler aktiva personer i rörelsen. Kontakta FN-förbundet på 08 - 462 25 40 eller sök din närmaste förening på fn.se!

Foto: Svenska FN-förbundet

Bli medlem i FN-förbundet!

Ring 08-462 25 40 eller ansök på fn.se